

Huis van geloof, kunst en filosofie

OPGANG

Winter 2025

MAGAZINE VAN DE VRIJZINNIGEN NPB WASSENAAR - WWW.VRIJZINNIGINWASSENAAR.NL

BETH LEHEM

בֵּית לֶחֶם

Kunnen mensen Kerstmis vieren als ze niet in de geboorte van Christus geloven? Is kerst een exclusief feest of zijn er genoeg heidense elementen, de boom, de cadeautjes en de kerstman om er iets van te maken dat iedereen kan vieren? Toen een Joodse vriend mij deze vraag stelde, beantwoordde ik de laatste. Het kerstverhaal begint met Jozef en Maria die vertrekken naar de stad van David, Bethlehem.

Beth-lehem betekent letterlijk beth = huis van lehem = brood. Waarschijnlijk heeft dit te maken met de zeer vruchtbare akkers rondom het dorp. Deze kleine, vrij onbelangrijke stad zal de geboorteplaats van de Messias worden. Het kind dat in de kerstnacht wordt geboren, zal

het leven van de mensen veranderen en Zijn volk terugbrengen naar God. De Messias zal vrede op aarde brengen, maar het zal een andere vrede zijn dan verwacht. Een pittige koning van de Joden zou in Jeruzalem geboren moeten worden. Deze nederige koning zal een nieuw licht op de wereld werpen en een nieuw begin geven.

In het huis van brood wordt in het donker van de nacht een kind geboren en in kleren gewikkeld. Hij lag in een kribbe. In de traditionele Nederlandse vertaling wordt het een kribbe genoemd, behalve in de nieuwste vertaling waar het wordt vertaald met voederbak. Wat maken we van een kribbe? Is het een soort vat om de dieren te voeren of een stal? In het Griekse woordenboek wordt het woord 'phane' gedefinieerd als 'een plaats om te eten'.

Met deze vertaling is het makkelijker om een link te vinden met het huis van het brood, Bethlehem.

In die tijd werd brood gebakken en in een doek gewikkeld en in een aarden pot gedaan om het vers en ongestoord te houden. Het is dus misschien niet onmogelijk om je voor te stellen dat het kindje Jezus als vers brood wordt behandeld en in een kribbe te ruste wordt gelegd. In het evangelie van Johannes verklaart Jezus: "Ik ben het brood des levens. Wie bij mij komt, zal nooit honger lijden, en wie in mij gelooft, zal nooit meer dorst hebben."

Dit is brood dat duizenden en honderden mensen kan voeden en hen niet alleen een tevreden buik kan geven, maar ook het meer essentiële gevoel van een nieuw begin. Mensen mogen zich altijd voeden met Christus, het levende brood, als ze samenkomen om feest te vieren! Mogen we allemaal gevoed worden, niet alleen door natuurlijk brood (en een kerstkalkoen), maar ook door elk woord dat van God naar ons toe komt! Ja ook door natuurlijk brood, zoals verteld wordt over de vroege kerk: "Zij wijdden zich aan het onderwijs en de gemeenschap van de apostelen, aan het breken van het brood en aan het gebed."

Het verhaal dat begint in de stad Bethlehem met een in een doek gewikkeld kind dat in een kribbe ligt, eindigt in Jeruzalem, waar deze zelfde man brood en zijn lichaam breekt met zijn discipelen voor de hele mensheid? Kerstmis gaat door tot in Pasen. Waar het brood uit de kribbe wordt gebroken en als een nieuw verbond met God wordt gedeeld. Het is al een teken van het nieuwe licht, van de heerlijkheid die van God komt. Het licht dat in de duisternis schijnt, en de duisternis heeft het niet overwonnen.

Laten we, om te hervatten, nog eens nadenken over een antwoord op die vraag over het vieren van Kerstmis. Is het beledigend voor de kerk als ongelo- vigen Kerstmis vieren samen met chris- tenen? Het is zeker dat alle mensen in onze wereld brood nodig hebben om te eten en licht om te leven. Dus als Jezus in het broodhuis werd geboren en in een broodtrommel werd gelegd, waarom zouden wij dit brood des levens dan niet delen met de mensen om ons heen? Of ze Kerstmis of Chanoeka of het feest van het licht of wat dan ook vieren ... Jezus leerde ons om te bidden voor ons dage- lijks brood en om vrede te vragen elke keer dat we bidden. We kunnen bidden, want in de nacht van Kerstmis is er hoop onder ons geboren. Hoop op vrede. Hoop op een nieuw begin.

Henriette van Dunné

KERKDIENTEN DECEMBER 2025 t/m MAART 2026

DECEMBER 2025

- 7 Ds. Silvio Roduner (2e advent)
- 14 Ds. Jesse Gruiters (3e advent)
- 21 Ds. H. van Dunné (4e advent)
- 24 Ds. H. van Dunné (kerstavond)
- 25 Ds. H. van Dunné (kerstochtend)
- 28 geen dienst
- 31 Oecumenische dienst (oudejaarsavond)

JANUARI 2026

- 4 Ds. K.H. van Klaveren
- 11 Ds. Henriette van Dunné
- 18 Ds. Nel Verburg
- 25 Ds. Henriette van Dunné

FEBRUARI 2026

- 1 BSK met Roeland Lelieveld
- 8 Ds. Henriette van Dunné
- 15 Ds. Christiaan van Dijk
- 22 Ds. Henriette van Dunné

MAART 2026

- 1 Ds. Tom Mikkers
- 8 Ds. Henriette van Dunné
- 15 Ds. Laura van Asselt
- 22 Ds. Henriette van Dunné
- 29 Ds. Rob Nepveu

WWW.VRIJZINNIGINWASSENAAR.NL/AGENDA/KERKDIENTEN

BIJ DE DIENSTEN

Zondag 21 december is de jaarlijkse kerstkoffie. Zittend aan tafels in de kerkzaal genieten wij van een kop koffie met wat lekkers en luisteren wij naar een kerstverhaal voor jong en oud. Wij zingen en gaan met elkaar in gesprek. Neem vooral uw buurvrouw of –man en uw (klein)kinderen mee, want het belooft een warme, vrolijke ochtend te worden.

Op kerstavond, woensdag 24 december, begint de dienst om 21.30 uur. Deze dienst is losjes gebaseerd op de Engels traditie van A Festival of Nine Lessons and Carols. Teksten uit de Bijbel worden voorgelezen, afgewisseld met Christmas Carols. In onze kerstavondviering zingen wij ook de vertrouwde Nederlandse kerstliederen, zodat iedereen mee kan zingen.

Op kerstmorgen, donderdag 25 december, vieren wij de geboorte van het kerstkind met liederen, lezingen en een kerstoverdenking.

Op oudejaarsavond, woensdag 31 december, organiseert de Raad van Kerken de oudejaarsdienst in de St. Willibrorduskerk, Kerkstraat 77, Wassenaar. Dit jaar met een glas glühwein en nieuwjaarsgebak na afloop. Aanvang 19.00 uur.

BSK 1 FEBRUARI 2026

Bezinningssamenkomst met Roeland Lelieveld: "Van bomen en planten naar herbebossings-economie". Wat in 2005 begon met het idealisme van een 19-jarige, groeit anno 2025 uit tot een tastbare beweging: Africa Wood Grow (AWG) bouwt actief aan een herbebossingseconomie in het droge Oosten van Kenia.

Roeland Lelieveld – die zijn spaargeld inzette om gedegradeerd land te herstellen – werkt inmiddels met een vast team in Nederland én Kenia. Samen met zijn compagnon Daniël Muvali en tientallen lokale medewerkers zijn inmiddels zeven 'voorbeeld-boerderijen' ontwikkeld en hebben 230 families hun land vol geplant. Daar groeien nu bomen. Bomen die niet alleen het landschap herstellen, maar ook water vasthouden, voedsel leveren en hout produceren.

De visie wordt nu concreter dan ooit: 'In de regio rond Ukambani wordt gebouwd aan een multifunctioneel centrum voor training, zaailingenproductie en duurzame houtverwerking'. Hiermee wordt de basis gelegd voor een herbebossingseconomie die 600 km² kan herstellen en tienduizenden mensen perspectief biedt.

De impact is zichtbaar: vogels en wilde dieren keren terug, landbouwgrond verbetert en jongeren zien weer toekomst op eigen bodem. Dit alles gebeurt nog steeds met dat oorspronkelijke motto in gedachten: 'Niet alleen praten, maar doen én laten zien'. We zijn dankbaar voor de morele én financiële steun van betrokken mensen en organisaties – waaronder ook de vrijzinnige kerk in Wassenaar. Dankzij jullie groeit hoop letterlijk uit de grond.

SPREKERS GEZOCHT VOOR ONZE BEZINNINGSSAMENKOMSTEN

Uw inbreng voor een inspirerende en verbindende bijeenkomst

Beste leden van onze geloofsgemeenschap, In een tijd waarin bezinning, ontmoeting en verdieping steeds belangrijker worden, streven wij ernaar om onze kerk tot een plek te maken waar ieder zich welkom en gehoord voelt. De bezinnings-samenkomsten die we vier keer per jaar organiseren horen daar bij. Het zijn momenten om samen stil te staan, na te denken en nieuwe inzichten te ontvangen. Om deze samenkomsten vanuit onze gemeenschap in te vullen, willen wij u uitnodigen om suggesties te doen voor sprekers die ons kunnen inspireren.

WAAR ZIJN WIJ NAAR OP ZOEK?

Wij zijn op zoek naar mensen die vanuit verschillende achtergronden, leeftijden en ervaringen willen spreken. Dit kunnen kerkgangers zijn uit onze eigen gemeente, maar ook sprekers van buiten, zoals dominees, theologen, ervaringsdeskundigen, kunstenaars, schrijvers, musici of mensen uit het maatschappelijk veld. Het thema van de samenkomst staat nog niet vast, zodat er ruimte is voor uiteenlopende invalshoeken en onderwerpen. Wij staan open voor suggesties van sprekers die een lezing, verhaal, interview, interactieve workshop, kunstzinnige presentatie of muzikaal optreden willen verzorgen, zolang het raakt aan het doel van onze samenkomsten: bezinning en verbinding.

HOE KUNT U UW SUGGESTIE INDIENEN?

Wij nodigen u uit om uw suggestie mondeling of per e-mail bij één van onze commissieleden aan te leveren. Geef in uw voorstel in ieder geval de naam en contactgegevens van de spreker aan, en

het onderwerp of thema dat de spreker zou kunnen behandelen.

U mag ook uzelf voordragen als spreker, zeker als u denkt vanuit uw levenservaring, geloof of talent iets waardevols te kunnen bijdragen.

MEEHELPEN MET DE ORGANISATIE

Naast het aandragen van sprekers, bent u van harte welkom om mee te denken over het programma, de aankleding of de muziek. Mocht u interesse hebben, vermeldt dit dan gerust.

Tot slot: samen bouwen aan bezinning. Wij kijken uit naar uw suggesties. Uw betrokkenheid is van grote waarde voor onze kerk en onze gemeenschap. Met elkaar dragen wij bij aan een samenkomst die nieuwe wegen opent naar reflectie, ontmoeting en groei. Laten we samen bouwen aan een bezinnings-samenkomst die ons allen raakt en verrijkt.

Met vriendelijke groet,

De bezinningssamenkomstcommissie
Koosje de Neef (voorzitter)
Hero de Boer
Rietje Knaap
Ada de Kruyff
Nienke Montijn
Henk Porck
Paul Thorissen

E-mailadres: mail@adadekruyff.nl

Henk Porck

COLLECTEROOSTER EN GOEDE DOELEN

Wij zijn als geloofsgemeenschap betrokken bij wat er om ons heen gebeurt. Dat maken wij concreet door goede doelen te steunen. Tijdens kerkdiensten collecteren we hiervoor.

November : Sintvoorleder1.
December : Voedselbank Wassenaar.
Januari : Het Land Van Ons.
Februari : Eigen werk NPB Wassenaar.
Maart : Zorgboerderij Oliehoek.

SINTVOORIEDER1

Stichting Sintvoorieder1 doneert dit jaar 39.000 Sinterklaascadeaupakketten aan kinderen die opgroeien in (verborgen) armoede in Nederland. Wij zijn hiervoor afhankelijk van de inzet van vrijwilligers en donaties van bedrijven.

BSK: BSK BOOST

BOOST is een ontmoetingsplek in de Transvaalbuurt in Amsterdam, waar mensen met en zonder vluchtelingen-achtergrond samenwerken aan integratie. Je kunt hier niet alleen Nederlands, Engels en Arabisch leren, maar ook leren fietsen, naaien en banden plakken. Er wordt gekookt, gedanst, gekickboxt en gevolleybald. Verder is er iedere dag een gratis warme lunch.

VOEDSELBANK WASSENAAR

Voedselbank Wassenaar is met ruim 40 huishoudens een relatief kleine voedselbank. Daardoor kennen wij onze cliënten en kennen zij ons. Dat is fijn. Wij werken met een team van vrijwilligers. Iedere donderdag rijden onze chauffeurs om producten te halen en te brengen.

HET LAND VAN ONS WASSENAAR

Regeneratieve Tuinderij WIJdehorst brengt in Wassenaar de m2 van Land van Ons tot leven. We werken samen met WIJdehorst aan een gevarieerd landschap

waarin natuur, voedselproductie en beleving hand in hand gaan. Op maandag en donderdag werken vrijwilligers onder begeleiding van boer Erwin de Jong op het perceel.

ZORGBOERDERIJ OLIEHOEK

Zorgboerderij Oliehoek is een kleinschalig boerenbedrijf waar mensen, met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking en/of psychiatrische stoornis, een passende en waardevolle dagbesteding aangeboden krijgen.

U kunt uw bijdrage aan de collecte ook overmaken op onze bankrekening NL21ABNA0484659227 t.n.v. VGG NPB Wassenaar, onder vermelding van het doel van de collecte.

Opbrengsten collectes 2e helft 2025

Juli	: Friese Rijders	€ 448,80
Augustus	: Eigen werk	€ 658,90
September	: Stichting Vredeseducatie	€ 457,15
	BSK Scholars for Scholars (uni Leiden)	€ 180,50
Oktober	: Bijbus	€ 489,42
	Raad van Kerken (concert)	€ 362,50

*Peter-Paul Steenbergen,
penningmeester*

DOMINEESPRAAT

Het afgelopen jaar was een zwaar jaar met de ziekte van Cocky en met mijn eigen gezondheid, die te wensen overliet. Langzaamaan begin ik weer op te krabbelen en ik kijk uit naar de maand januari, waarin ik van plan ben om de kringen en andere werkzaamheden een voor een weer op te pakken.

Graag wil ik jullie allen heel hartelijk danken voor jullie ondersteuning en medeleven in het afgelopen jaar en met name na het overlijden van Cocky. Het is een groot gemis in ons leven, maar de kinderen en ik hebben er ook vrede mee, omdat zij niet meer hoeft te lijden en naar het Licht is gegaan.

Ik ben heel blij dat Nel Verburg een aantal van mijn taken en bezoeken heeft waargenomen, en wij zullen samen overleggen hoe en wanneer ik al mijn taken weer ga oppakken. Dit zal ook in overleg zijn met de Arboarts en het bestuur. Via de Nieuwsbrief zal ik jullie

op de hoogte houden van de start van de Open kring en de Burchtkring. Ik verheug mij erop om weer regelmatig voor te gaan en jullie allen te kunnen begroeten.

Ds. Henriette van Dunné

VAN DE NIEUWE VOORZITTER

In grote getale was u aanwezig op de Algemene Ledenvergadering van 19 november jongstleden om afscheid te nemen van Karin Vogelaar als voorzitter en Paul Thorissen als bestuurslid. Ze hebben respectievelijk 19,5 jaar en 12,5 jaar hun bestuurstaken vervuld, een enorme tijd! Zij waren de constante factor tijdens de wisseling van dominees, maar ook in de moeilijke corona-tijd, toen een 'normale' kerkdienst niet mogelijk was. Ze hebben vele bestuursleden zien komen en gaan...

De voorzittershamer is nu door Karin aan mij overhandigd en de lat is hoog komen

te liggen door de tomeloze en onaflaten-de inzet van mijn voorganger. Dus enig verwachtings-management is hier op zijn plaats.

Maar allereerst voor degenen die mij nog niet kennen: Ik ben Frédérique Diepstra-ten-von Lindern, al betrokken bij de NPB sinds mijn kindertijd (in de Westhill) en ook al eerder bestuurslid (ca. 15 jaar geleden). In mijn werkende leven was ik kandidaat-notaris, maar ik heb helaas door reuma die baan aan de wilgen moeten hangen. Naast deze benoeming tot voorzitter ben ik ook betrokken bij Stichting

Hospice Wassenaar (secretaris) en bestuurslid bij Stichting Rusthof, een monumentaal hofje op de Parkstraat in Den Haag. Met mijn man Marc en 2 Vizsla's woon ik in het centrum van Den Haag. Ook vragen 3 (inmiddels uitwonende en werkende) kinderen nog aandacht.

Het bestuur is door het uittreden van Karin en Paul gekrompen van 6 naar 4 personen, waarvan 2 werkend en 2 wonend in Den Haag. Die krimp leidt tot een groot gemis en voor de zittende bestuursleden is het best pittig. Bestuurlijke hulp is dus zeer gewenst, ook door iemand die aangeeft maar beperkte tijd te hebben. Voor onze secretaris Annemiek Kozel zou bijstand van iemand met handigheid in de digitale wereld heel fijn zijn. Die taken voert Brigitta van der Ven als oud-secretaris nu nog op de achtergrond uit, maar die moeten aan een bestuurslid worden overgedragen. Dus wie wil ons komen helpen?

Een kleiner bestuur betekent ook dat wij misschien niet altijd alle wensen van leden kunnen vervullen of uitvoeren, omdat we de bestuurlijke capaciteit niet beschikbaar hebben. En hoewel we ons terdege bewust zijn van het grote aantal vrijwilligers dat al veel taken uitvoert om het bestuur te ontlasten (waar we heel dankbaar voor zijn), zal er bij een grote wensenlijst vanuit de leden ook meer hulp gevraagd moeten worden om dit uit te kunnen voeren. We zullen moeten roeien met de riemen die wij hebben. U zult mij minder zien dan u Karin zag, maar dat betekent niet dat ik onzichtbaar of onvindbaar ben. Het mailadres voorzitter@vrijzinniginwassenaar.nl is inmiddels naar mij overgegaan, dus daar kunt u mij altijd op bereiken. Ook mijn telefoonnummer staat in Opgang.

De grote aanwezigheid van leden op de Algemene Ledenvergadering geeft maar weer eens aan dat onze Vereniging zeker niet op sterven na dood is (zoals helaas andere Vrijzinnigen in het land wel ontdekten), zowel niet qua spirit als qua financiën. Met onze dominee Henriëtte van Dunné als vast baken kunnen we nog heel lang voortbestaan. Ik ga met de overige bestuursleden mijn best voor u doen! De decemberdrukte nadert met rasse schreden, u zult mij dan zeker treffen.

Hartelijke groet,
Frédérique Diepstraten

NPB HELPT SINTERKLAAS

Samen met Karin, Willy, Alice en haar vriendinnen, maar ook zo nu en dan met anderen hebben we de afgelopen maanden gehaakt en gebreid, voornamelijk voor Sintvoorieder1.

Het is nog oktober. Alice heeft in allerijl de laatste draadjes afgehecht, knopen aangenaaid en bij vriendin Hanneke de kleertjes opgehaald en afgegeven. Vlak voor vertrek heb ik zelf nog twee truitjes geperst en daarna spring ik op de fiets naar het pakhuis. Daar komt Karin aan met het Wassenaarse aandeel. We worden hartelijk ontvangen door de vrijwilligers van Sintvoorieder1 en kijken onze ogen uit, terwijl Sarah ons rondleidt in het pakhuis met enorme stellingen, dozen, pakpapier en heel veel vrijwilligers die allemaal eigen taken hebben. Speelgoed dat binnenkomt wordt gekeurd en gesorteerd

op productsoort. Op enorme dozen staan leeftijden en wordt de inhoud vermeld: knuffels, schoolspullen, knutselmaterialen, puzzels, spellen, verzorgingsproducten en nog veel meer.

Vandaaruit worden, uiteraard nadat de cadeautjes zijn ingepakt, pakketten samengesteld voor distributie naar uitgifte-punten, waarover hieronder meer. Tijd voor koffie. Alle medewerkers zitten bij elkaar en ook wij mogen aanschuiven. We worden heel hartelijk bedankt voor de bijdrage en kunnen ook even vertellen hoe en waarom we ertoe kwamen te helpen. We zijn niet de enigen. Er zijn ook bedrijven en organisaties die spullen en/of geld doneren. Wij zijn echt onder de indruk van al het mooie werk dat hier verzet wordt, ook als je beseft hoe de distributie verder gaat. Sintvoorieder1 is een stichting met pakhuis bij station Mariahoeve.

Daar worden pakketten samengesteld voor kinderen die opgroeien in (verborgen) armoede. De verspreiding van de pakketten gaat via het Leger des Heils, voedselbanken, gemeenten en maatschappelijk werkers. De kinderen krijgen een pakket met verschillende cadeautjes, zoals schoolspullen, een spel en speelgoed afgestemd op wie ze zijn (meisje of jongen) en op hun leeftijdsgroep. Dit jaar worden er 40.000 pakketten samengesteld. De stichting is sinds en paar jaar één van de goede doelen waarvoor we collecteren.

De familie van Nel Verzaal heeft heel veel brei- en haaknaalden en garen gedoneerd aan de NPB, waarmee we aan de slag gingen. Sintvoorieder1 wilde wel wat poppenkleertjes, mutsen en dassen en daar hebben we met veel plezier samen aan gewerkt. Met een kop koffie, een

koekje en uiteraard een goed gesprek werden er voor de poppen truien, broeken, capes, mutsen, jurken en zo meer gebreid en gehaakt. De poppen in het pakhuis lagen immers naakt te wachten op kleding.

En nu? Het blijkt dat we gewoon door kunnen gaan tot de wol en het garen op zijn, want gebreide knuffels en popjes zijn ook welkom. Wie helpt er mee? Iedere laatste vrijdag van de maand komen we bij elkaar in de achterzaal.

Daarnaast nog even dit: iedereen kan speelgoed doneren! Heb je nieuw of als nieuw speelgoed liggen waar niet (meer) mee gespeeld wordt? Boeken, gadgets en/of toiletartikelen die ongebruikt zijn? Op de website Sintvoorieder1.nl staat een handige lijst van spullen die ze graag ontvangen. Inzameling is het hele jaar door. In januari gaan ze al aan de slag met de voorbereidingen voor de volgende decembermaand.

Brigitta van der Ven

SANTONS TIJDENS DE KERSTKOFFIE

Op zondag 21 december zal in onze kerkzaal de Kerstkoffie plaatsvinden. Centraal staan dit jaar ‘santons’ oftewel ‘kleine heiligen’. Traditiegetrouw is de Kerstkoffie een bijeenkomst voor en door kinderen. Je zou kunnen zeggen: dat zijn onze ‘kleine heiligen’, maar er is ook een ander verhaal te vertellen over de santons.

Volgens de overlevering zou de geschiedenis van de santons teruggaan tot in 1223, toen Franciscus van Assisi in een grot nabij het Italiaanse Greccio met mensen en dieren uit het dorp een

tableau vivant liet opvoeren rond het kerstgebeuren. Hieruit ontstonden in de kerken de eerste kerststallen met geschilderde en vergulde beelden. Toen tijdens de Franse Revolutie in 1789 veel kerken werden gesloten, werd de kerststal in huiselijke sfeer belangrijker en daardoor ook de kleine figuurtjes in klei, die in een kerststal de scène van de Geboorte, de Drie Koningen en de herders voorstellen. In de Provence, vooral rond Marseille, ontstond een levendige productie van en handel in deze al eeuwen met de hand vervaardigde kleifiguren.

Naast de traditionele bewoners van de kerststal ging men ook de inwoners van een Provençaals dorp en hun traditionele beroepen uitbeelden. Het begrip santon is afgeleid van het Provençaalse woord *santoùn* dat ‘kleine heilige’ betekent. In ieder mens schuilt immers een kleine heilige.

Tineke Zeven

“VUUR DAT NOOIT MEER DOOFT”

Het zit in je hoofd en het wil er niet uit. Misschien herkent U het. Bepaalde woorden die blijven hangen, een foto in de krant die je achtervolgt, die je niet kunt wissen. En soms, zoals bij mij de laatste tijd, een lied dat we zongen in een dienst in de kerk op Terschelling.

Waarom glijdt de ene indruk van je af als regen op de voorruit van de auto en blijft de andere zo dichtbij? Dan moet er sprake zijn van iets als een ontmoeting of een schok, een herkenning of een ontroering waardoor je je aangesproken weet, geraakt wordt – je krijgt iets van gene zijde dat er ooit niet was en dat nooit meer helemaal weggaat.

Terug naar het bewuste lied. Lied 598 in het Liedboek. Een mantra, wat het ijzersterk maakt. Je kunt het blijven zingen, die paar regels, in de kerk, bij de afwas, onder het lopen. Het einde is steeds weer een nieuw begin. “Als alles duister is, ontsteek dan een lichtend vuur dat nooit meer dooft, vuur dat nooit meer dooft.”

Als alles duister is. De gedachten gaan naar de eerste woorden van een bijzonder gebed van Etty Hillesum: “Het zijn bange tijden, mijn God. Vannacht was het voor het eerst dat ik met brandende ogen slapeloos in het donker lag en er vele beelden van menselijk lijden langs me trokken.”

Bange tijden, als alles duister is. Dan kan een mens stil worden, in gebed tot de Eeuwige om vuur, om licht, om warmte. Bij uitstek de beelden van het Kerstverhaal. Lees de liederen er maar op na. Jezus is het licht, de morgenster, de klare zon, het vuur. Het spat ervan af. En aan de duisternis, de dood, en het menselijk tekort zal een einde komen. Lied 598 als een gebed van de wanhopige

mens die snakt naar verlossing, bevrijding.

Maar er is een andere, een tweede kant, een keerzijde aan datzelfde lied. Die van de opdracht aan onszelf. Om zelf dat vuur te ontsteken en ervoor te zorgen dat het nooit meer dooft. Het vuur dat opweegt tegen wanhoop en cynisme, het vuur van menselijkheid en gerechtigheid, het vuur van de hoop.

Even verder in haar gebed schrijft Etty Hillesum: “Maar dit wordt mij steeds duidelijker, God: dat jij ons niet kunt helpen, maar dat wij jou moeten helpen en door dat laatste helpen we onszelf”. Lied 598. Je kunt het zingen, overdenken, inhaleren. Gebed of uitdaging? Of allebei. Het laat je niet los, waardoor zo’n lied zelf ook nooit meer dooft.

Frans Fockema Andreae

TER HERINNERING

Martha Elisabeth (Martje) Bakkum-Schepers

(11 december 1931 – 23 januari 2025)

Martje werd in Argentinië geboren als één na oudste van 4 kinderen. Na Argentinië volgde Venezuela en Nederland. Haar vader vertrok voor Shell naar Nieuw- Guinea. Toen de oorlog in Europa steeds verder oprukte, nam haar moeder het besluit om de laatste boot naar Indonesië te nemen en zo kwamen zij uiteindelijk op Java te wonen. Maar kort samen, want het gezin belandde zonder vader in het Jappenkamp, broer en vader in jongens- en mannenkamp.

Over deze tijd hebben wij altijd dezelfde verhalen gehoord: het werk wat zij moesten doen, de liedjes die zij als 'juffen' zongen voor de jongsten, de honger, waarover je niet klaagde. Nooit over de schokkende momenten die er zeker

zijn geweest. Als kind leerde je jezelf onzichtbaar maken, dat is bij Martje diepgegaan.

Na de bevrijding kwamen zij terecht in Rijswijk, later Wassenaar, waar zij na een half jaar gymnasium, samen met haar zussen de laatste jaren op de Vrije School meemaakte. Al jong maakte ze prachtige schetsen en met lapjes de mooiste textielkunstwerkjes. Zij kon ademen in het kunstzinnige. Martje ging naar de kunstacademie, voor binnenhuisarchitectuur. Uit die tijd stammen de meeste van de prachtige tekeningen en schilderijen die ook voor ons, haar kinderen, een verrassing waren en tentoongesteld werden in de kerk van de NPB, later ook in 'De Burcht'.

Hoewel ze op de academie rebels kon zijn, werkte ze keihard en zeer minutieus, wat resulteerde in een 'cum laude'. Met de 'Esso-prijs voor beste leerling' studeerde zij af. Samen met een collega zette zij een eigen bureau op. In die tijd leerde ze, als actief roeister, Jan Bakkum kennen. Na hun trouwen, vergezelde zij hem als Shell echtgenote naar Venezuela en gaf haar werk op. Nigeria, Qatar en Engeland volgden. Zij kregen 4 kinderen. Terug in Nederland, bouwden zij voor het inmiddels schoolgaande gezin hun huis in Rijksdorp. Dienstbaar als Martje was, bestond haar leven nu uit het begeleiden van haar kinderen tot de volwassenheid, de mooiste kleren naaien, tuinieren en roeien. Toen de kinderen uitvlogen, kwam hun huwelijk plots ten einde. Een diepe wond voor Martje, die achterbleef in haar huis met tuin. Zij stortte zich op het helpen van probleemgezinnen en de wekelijkse jongens/knutselclub. Met name de NPB werd haar houvast, bracht haar motivatie, vele vriendschappen en clubs. De tuin, het roeien en later de

groeierende kring aan kleinkinderen, waar zij veel oppaste, waren haar troost.

Binnen de NPB werd zij steeds actiever. Jaren maakte zij het NPB-jaarprogramma, was lid van het bestuur, was deel van de literatuurgroep, de tuingroep, de koffiegroep, de museumgroep, hielp bij de bloemen op de kansel, verzorgde de erwtensoepavond en het paasontbijt en was geraakt en trots over haar erelidmaatschap.

Toen haar lichaam langzaamaan wankeler werd, was zij eindelijk bereid te erkennen dat het tuinwerk niet meer ging en accepteerde zij een woning in 'De Burcht'. Ze nam de tijd om zich te voegen in het leven daar. Het werd

duidelijk dat de grote hoeveelheid activiteiten moest worden afgebouwd. Daar was ze net langzaam toe bereid, toen ze hoorde dat Jan Bakkum in zijn slaap was overleden. Zij nam afscheid van hem en besloot dat zij met ons naar zijn uitvaart zou gaan. Zover kwam het niet. 6 dagen na zijn heengaan, sliep ook zij vredig in. Dat Martje onvoorwaardelijk trouw en actief was, wisten wij als kinderen wel, maar dat zij daarbij door velen zo geliefd was, werd ons pas later duidelijk. Haar wijsheid en bescheidenheid, haar vermogen te doen wat goed was, te staan voor kwaliteit, kunstzinnigheid en dienstbaarheid werden tot liefdevolle glans.

Tryntsje, Wytske, Pieter Jelle en Janke Bakkum

TER HERINNERING

Hetty Barendregt-Backer (1926 – 2025)

Hetty woonde maar liefst tweeëntwintig jaar in De Burcht - een bijzonder record dat niemand van de huidige bewoners van de Burcht kan evenaren.

Toen zij samen met haar man Hein in de Burcht kwam wonen, was het een andere tijd. Destijds gold nog de regel dat je vóór je tachtigste naar De Burcht moest verhuizen, anders was je te laat. Nauwelijks meer voor te stellen. Voor Hetty voelde de stap echter heel natuurlijk. Ze kende het huis al, omdat ze het koortje op de piano begeleidde. Muziek was een belangrijk deel van haar leven.

Het overlijden van Hein, haar man, was een groot gemis, maar Hetty werd warmhartig gesteund door de toenmalige predikant van de NPB, Marie Louise Dutilh, waarna Hetty besloot lid te worden en dat is zij ook altijd gebleven. Maar zoals ze altijd deed, vond Hetty ook toen nieuwe manieren om alleen verder te gaan. Ze sloot zich aan bij de tuincommissie van de Burcht en hechtte veel waarde aan haar contacten met de medebewoners. In die jaren woonden

daar veel mensen die voor Shell over de hele wereld hadden gewerkt. Er was herkenning en gedeelde ervaringen. Hetty was creatief. Ze schilderde graag en had een eigen atelier in de Burcht. Ook hield zij prachtige tentoonstellingen van haar werk zowel in de Burcht als in de NPB.

In haar tweeëntwintig jaar in De Burcht maakte Hetty veel mee. Ze werkte samen met verschillende directeuren en bestuurders en zat in de bewonerscommissie. Tot zo'n vier jaar geleden was ze zelfs nog actief in de tuincommissie. Ook het koor bleef een belangrijk deel van haar leven. Toen haar vingers te stram werden om nog piano te spelen, moest ze met pijn in haar hart stoppen. Zo was Hetty: trouw, zorgzaam, betrokken, muzikaal, en met oog voor wat een gemeenschap nodig heeft.

Hetty was wijs. Ze kon goed luisteren en gaf advies op haar eigen manier: nooit belerend, altijd zacht en nuchter. Dan zei ze: "Wat zou je ervan denken als we het zó doen?" Altijd uitnodigend, altijd met respect voor de ander.

Hetty is rustig weggeleden, uit een heel waardevol leven.

We herinneren ons Hetty als een vrouw die warmte bracht, verbinding zocht, wijsheid deelde en schoonheid zag in kleine dingen. Een vrouw met een groot doorzettingsvermogen.

Op 10 november jongsleden is onder grote belangstelling afscheid van haar genomen in de NPB.

Miranda Groen, Sibylle Leistikov

TER HERINNERING

Johan Peter Bouwer
(8 mei 1938 – 2 oktober 2025)

"Ik wil dat men zich mij herinnert als een flexibel mens dat voor elk geintje wel te porren is."

Onze vader werd op 8 mei 1938 geboren in Diepenveen (dorp vlakbij Deventer) als zoon van een huisarts en als broertje van zijn grote zus Dineke. Johan stelde zelf zijn levensloop op: "Wat heb ik daar een heerlijke jonge jeugd gehad. Altijd buiten spelen met andere jongens uit de buurt. Al was het oorlog (1939-1945) dat ging grotendeels aan ons jongens voorbij. Wat was oorlog? Wij speelden op en rond een Duitse stelling die vlakbij onze buurt stond opgesteld. Wij hebben in ons huis even inkwartiering van twee Duitse officieren gehad waardoor ik uit mijn eigen kamer moest.

Enige tijd later, toen de militairen al weg waren, hebben wij als gezin drie

weken in de kelder geslapen op twee matrassen. Dat herinner ik mij van de oorlog.

Op mijn 14e ben ik naar Zeist verhuisd naar een gezellige kleine kostschool voor ca. 12-14 puberende jongens. Iedereen ging naar het Utrechtse Lyceum. Een heerlijke tijd met veel hockeyen, schoolkampen en vanillevla in de pauze. Toen ik 18 jaar was, gingen mijn ouders scheiden en moest ik na 3 jaar HBS die gezellige school en dat 'pleeggezin' verlaten. Mijn Moeder kon haar verdriet verwerken en tot rust komen in het herstellingsoord Prins Hendrikshoeve in Den Dolder. Zij had daar kennism gemaakt met een zekere mevrouw Van Tienen. Iedere zondag als ik mijn moeder bezocht, stapte daar ook Annette, de dochter van mevrouw Van Tienen uit de bus; zij zou later mijn eerste vrouw worden.

Door bemiddeling van mijn Vader mocht ik praktijkervaring in de bouwwereld gaan opdoen bij Aannemersbedrijf Verschuur uit Zeist. Toen ik mij meldde, zei de uitvoerder "Daar staat je gereedschap." en hij wees op een schop! Ieder morgen ging ik vanuit Den Dolder met mijn Solex naar Zeist om daar te werken. Eerst samen met een paar flinke mannen voor allerlei buizen en kabels 60 cm diepe sleuven graven. Daarna mocht ik, als een soort bevordering, meewerken aan de bouw van de Rioolwaterzuivering.

In de 'stortploeg' leerde ik beton te maken, o.a. voor de wanden. Na enige tijd werd ik overgeplaatst naar een ander project van Verschuur, de bouw van grote opslagloodsen in Odijk. Als er beton gestort zou gaan worden, moest ik - als jongste bediende - eerst de kraan voor het water openzetten, alleen bereikbaar in een bevroren putje. Ook de zeilen van het zand en het grind moest

ik verwijderen. De hele dag beton maken met de betonmolen, het naar de juiste plaats brengen, tussendoor eten en tot slot de vloeren glad afstrijken: het was hard werken! Toen dat 'stagejaar' erop zat, zijn mijn moeder en ik naar Den Haag verhuisd. Immers, in Scheveningen was een Uitgebreid Technische School met de richting Weg- en Waterbouw. Twee jaar theorie en het 3e jaar een echte en volwaardige stage in Nijmegen. Als aspirant-opzichter was ik betrokken bij de bouw van de Elektriciteitscentrale in Weurt. In Nijmegen heb ik, behalve de Vierdaagse, als niet-katholiek ook het Carnaval mee mogen vieren.

Inmiddels had ik een zeer goed contact met Annette van Tienen. Stage goed afgerond en met het diploma zou ik de maatschappij in gekund hebben. Maar eerst in Militaire Dienst. Lichting 60-4; augustus 1960 meldde ik mij. Kazernes in Vught, Den Bosch en Wezep. Voet gebroken, dus geen officiersopleiding. Ik kreeg wel de kans om al mijn resterende rijbewijzen te halen, zoals vrachtwagen met en zonder oplegger en bus. In die twee maanden wist ik wel alle koffientjes te vinden. Ik heb als militair in/op alle vrachtauto's gereden, wat soms tot vreemde situaties leidde! Zo ben ik met een grote vrachtwagen, na een schrijfmachine afgeleverd te hebben in Den Haag, naar Diligentia gereden waar Annette een dansfeest had. In mijn militaire kleding heb ik toen een dansje met haar gedaan. Vanwege de Koude Oorlog moest ik 3 maanden langer dienen en ik kwam uiteindelijk in maart 1962 uit militaire dienst.

Annette en ik zijn getrouwd op 26 april 1962. Dat was alleen mogelijk omdat mijn schoonmoeder ons bij haar liet inwonen. Steeds als ik naar het stadhuis ging om voor een woning in aanmerking te komen, werd mij verteld dat er reeds

12.000 tot 14.000 woning-zoekenden voor mij waren!

Direct uit militaire dienst door naar de Hogere Technische School in Den Haag. Ik koos de richting Weg- en Waterbouw. Mijn studie inclusief het tekenwerk deed ik bij een buurvrouw, 1 portiek verder. Ondertussen werden Bea (november 1964) en Petra (juni 1967) geboren. Annette bleef doorwerken als onderwijzeres; zij zorgde toen voor ons inkomen. Ik behaalde mijn diploma en kreeg mijn eerste aanstelling bij de Gewapend Betonmaatschappij BATO in Scheveningen in 1966. In 1967 verhuisden we naar onze eerste eigen woning aan de Juliana Van Stolberglaan in Den Haag. In die tijd stapte ik over naar de Provinciale Waterstaten.

Daar werd ik al vlug als projectleider aangesteld voor de bouw van het viaduct over de Buitenwatersloot in Delft. Na het gereedkomen hiervan kreeg ik alras het Beheer en Onderhoud van alle provinciale wegen onder mijn verantwoordelijkheid. De watermolen van Cor de Lange was een dankbaar speelobject van de kinderen.

In 1969 verhuisden wij naar de Lodesteijnstraat 16 te Wassenaar en in 1979 naar ons volgende adres: Wittenburgerweg 66. Dit was een klushuis en samen met Annette heb ik er veel getimmerd en verbouwd. We gingen in die tijd met de vouwwagen (later caravan) naar ANWB Landgoedkampen en in de zomer op reis naar Frankrijk en Italië. Om de kinderen kennis te laten maken met het boerenleven nam ik ze vaak mee naar boeren voor geboortes van lammeren en kalveren. Later nam ik ook een bok, kippen en een pap-lam mee naar huis, waarmee wij door de deftige buurt liepen. We kregen van alle vrienden en

familie een reis naar Egypte aangeboden voor ons 25-jarig huwelijksfeest. Die reis hebben we helaas nooit kunnen maken, omdat Annette ziek werd. Vanaf begin 1988 samen overal navraag gedaan naar de redenen van haar gezondheidsklachten. Helaas kreeg zij de verwoestende diagnose leverkanker in augustus, waaraan Annette eind november overleed.

Ik bleef op de Wittenburgerweg wonen en ging op zoek naar mensen die mij met het rouwen konden helpen. Ik dacht toen aan Erica, die haar man Piet-Jan 7 jaar ervoor verloor. Ik ging een paar maal langs voor een kopje koffie en om de hond uit te laten en na drie keer wandelen ging mijn hart open. Op 26 maart 1989 gaven wij elkaar het JA-woord op het strand van de Wassenaarseslag.

Voorjaar 2001 ga ik vanuit de Provincie Zuid-Holland met pensioen, uitgezwaaid in de Reeuwijkse Hout – het gebied dat ik ontwikkeld had. Een tijd vol mooie momenten, feestelijkheden en grote familiebijeenkomsten breekt aan. Op 7 juni 2013 trouwden Erica en ik in Otterloo in het bijzijn van onze beide gezinnen. Mijn mooiste herinnering heb ik aan het bruidsdiner buiten in de avondzon onder de grote beuk, terwijl Erica's kleindochter Veerle op de grond lag te slapen. Erica en ik hebben heel veel moeite gestoken in het samenbrengen van onze beide gezinnen. Veel familieweekenden, Sinterklaas, Kerst, verjaardagen. met als hoogtepunten de vieringen van onze mijlpalen: Johan 75 en 80 in Bakkeveen en Erica 75, 80 en 85 in Spa. Ik ben een gelukkige Opa van 4 kleinkinderen: Roderick, Florian, Sère en Otteline, en 5 stiefkleinkinderen: Ole, Gijs, Bart, Berber en Veerle. De dodelijke spierziekte ALS heb ik kennelijk al heel lang onder de leden. Twaalf jaar fysio,

twee jaar osteopathie en chiropractie mochten niet baten: op 25 februari 2025 werd mij in het Erasmus ziekenhuis de verschrikkelijke diagnose medegedeeld. Ik ben er trots op dat ik het gebouw van

de NPB licht en lucht heb gegeven door wezenlijk in te grijpen in de tuin die het gebouw omringt.”

Opgesteld door Johan en Bea Bouwer

JOHANS BLADBLAZER

De zorg die onze kerkmeester Johan Bouwer had voor wat hij noemde ‘ons kerkje’ was nimmer aflatend. Niet alleen het gebouw, ook de tuin viel onder zijn auspiciën.

Als de toegangspaden van de kerk vol lagen met bladeren, hanteerde Johan de bezem, de laatste periode van zijn kerkmeesterschap vaak samen met Erica. Ook stond hij zijn eigen bladblazer met extra lang verlengsnoer met liefde af om de overlast weg te blazen, zeker in de

herfst geen overbodige luxe. Zo werd de kans op uitglijden en valpartijen aanzienlijk verkleind. Na Johans overlijden leek het Erica een mooi gebaar om de kerk een bladblazer met accu cadeau te doen, als aandenken aan zijn onvermoeibare inzet. Zij overhandigde die aan Bert Jan Potter van Loon, de nieuwe kerkmeester. De blaadjes zullen dus blijven verdwijnen, de herinnering aan Johan absoluut niet.

Met veel dank aan Erica!

Kerstnacht

*Kerstnacht - het woord is als een lafenis,
een koele sneeuw, glanzend onder het zachte
stralen der sterren - op de landen is
het weerloos stil, een ongerept verwachten.
Kerstnacht - het eenzaam zwerven der gedachten
rondom het oud verhaal, het nimmer uit te spreken
verlangen naar het helder zingen in de nacht en
het opgaan van de ster, een lichtend teken.
Kerstnacht - het sneeuwt op uw geschonden aarde,
dun en verstuiwend dekt een huivering
van ijle val, een lichte zuivering
het vragen, dat wij ongestild bewaarden.*

Ida Gerhardt

Geen kerstcantate

*Niet alleen in het holst
van de nacht van het jaar,
iedere dag van het jaar
heeft het licht het koud.
Het vraagt om geen engelenstemmen,
het hongert naar
een beetje gerechtigheid
aan deze kant van de tijd.
En dromen doet het ook niet van
eeuwig hemelse zomers
in en om het vaderhuis,
het hunkert naar
aardse dagen ooit
zonder marteling en moord,
het licht dat van puur licht
kind is en woord.*

Hans Andreus

VRIJZINNIGEN NPB WASSENAAR

Lange Kerkdam 46
2242 BW Wassenaar
tel. 070-5115771
www.vrijzinniginwassenaar.nl

Predikant

Ds. Henriette van Dunné

tel. 06-27042422
e-mail: dshenriettevandunne@gmail.com

Bestuur

Frédérique Diepstraten - von Lindern
voorzitter
Annemiek Kozel-van Kuijk
secretaris
Peter-Paul Steenberg
penningmeester

e-mail: voorzitter@vrijzinniginwassenaar.nl
tel. 070-5117081
e-mail: secretaris@vrijzinniginwassenaar.nl
tel. 06-45214953
e-mail: penningmeester@vrijzinniginwassenaar.nl
banreknr. NL21 ABNA 0484 6592 27
t.n.v. VGG NPB Wassenaar
tel. 070-5119190
e-mail: bj@vrijzinniginwassenaar.nl

Bert Jan Potter van Loon

Aanmelden diensten en cursussen
Verhuur kerkgebouw
Kerktuin

e-mail: aanmelden@vrijzinniginwassenaar.nl
e-mail: verhuur@vrijzinniginwassenaar.nl
www.kerktuinNPBWassenaar.nl

Redactie magazine Opgang

Ds. Henriette van Dunné
Karin Vogelaar
Babette Aken van der Laan
Tineke Zeven
Dorith Gelberg, Cateye Design: www.cateyedesign.nl

Opmaak

*De redactie behoudt zich het recht voor artikelen niet op te nemen / in te korten /
nogmaals onder de aandacht te brengen.*

Het avontuur van samen zelfstandig oud worden

Prachtig gelegen appartementen voor ouderen,
op loopafstand van zowel dorpskern als wandel-
gebieden. Bushalte naar Den Haag en Leiden
voor de deur. De Burcht biedt haar bewoners
veel voorzieningen en wordt genoemd om
de unieke, open en gezellige sfeer.

De Burcht
www.deburchtwassenaar.nl

Jonkerlaan 90
2242 EX Wassenaar
070 - 5152255
receptie@deburchtwassenaar.nl

VAN EDE

INTERNATIONAAL VERHUISBEDRIJF
Verlengde Hogeklei 60 - 2242 NS Wassenaar
Telefoon 070 511 34 26 - Fax 070 517 65 92
E-mail: info@vanede.com

MARCO TWEEWIELERS

Wij hebben een ruime keuze

fietsen en E-Bikes.

Voor persoonlijk advies
en service op maat
bent U van harte
welkom in onze winkel.

Kerkstraat 33 | 2242HB Wassenaar

info@marco-tweewielers.nl | www.marco-tweewielers.nl

nivo BOUW

Wantsnijdersplaats 9
2671 HW Naaldwijk

Mobiel 06 - 23 04 14 93
Telefoon 0174 - 56 80 00
Email gerard@nivobouw.nl
site www.nivobouw.nl

Roel Optiek

Brillen & contactlenzen

Theresiastraat 188-190
Den Haag
070 737 0064

info@roeloptiek.nl roeloptiek.nl

Parkeergelegenheid voor de deur

Bloemenhuis

Duivenvoorden

Voor die gelegenheid waar
bloemen belangrijk zijn

Kerkstraat 51

Wassenaar info@duivenvoorden.nl

Tel. 070 511 41 29 www.duivenvoorden.nl

Juwelier Koelewijn

Horloger - Juwelier

Juliëtte Koelewijn

Langstraat 22 - 2242 KM Wassenaar

Tel. 070 511 08 63 E. juliëttekoelewijn@hotmail.com

JAN-MAARTEN BEELAERTS VAN EMMICHOVEN
ADMINISTRATEUR - VERTROUWENSPERSOON - ADVISEUR

Vindt u de administratie een ingewikkelde,
tijdovende of vervelende taak?

Als onafhankelijke partij kan ik u -aan huis- helpen bij:

- bankzaken, postverwerking en belastingen
- het ordenen van uw administratie
- zorgaanvragen (WMO en AWBZ)

Bent u benieuwd welke zorgen
ik u uit handen kan nemen?

Maak een afspraak voor een
oriënterend gesprek!

TULPWEG 27, 2241 VM WASSENAAR, 06 246 82 900
WWW.JMBEELAERTS.NL, JMBEELAERTS@GMAIL.COM

Edwin Onvlee

SCHILDER & DECORATIE

FABRITIUSLAAN 17

2241 JR WASSENAAR

EDWINONVLEE@HOTMAIL.COM

06-13014341

**DEKKER
CATERING**

www.dekkercatering.nl

www.haasnoot.com

interieurwinkel + studio

haasnoot

interieurarchitectuur wassenaar

GIJSBERS ADVIES &
ASSURANTIËN

Van Oldenbarneveltsweg 21
2242 BA Wassenaar

Tel: 070-5178420
Email: assurantiën@gijsbers.org

Wij geven u persoonlijk en onafhankelijk advies op maat
over uw verzekeringen en financiën.

- ✓ Verzekeringen
- ✓ Financiële planning
- ✓ Hypotheken
- ✓ Risicomanagement

aanleg en onderhoud
Wassenaar 06 22 44 93 27
info@mickstuinen.nl
www.mickstuinen.nl

mick's tuinen